

“ARKA YÜZ”

Müzik tınlarının belleğimizde yaşam ve anlam bulabilmesi için onlara bir çift “sihirli el” dokunur. Bestecinin belleğinden koparak kağıt üzerine şifrelenen notaları, yeniden müziğe dönüştüren o “sihirli eller”in sahibi şeflerdir. Bestecinin şifresini çözen “şef”, notalardaki gizli öyküyü aktarır insanlara. Notalar, armoniler hep belleğindedir. Ama “şef”, olduğu gibi anlatmaz hiçbir öyküyü. Belleğinde biçimden biçime sokar onu; kendinden de bir parça katar ve öyle anlatır...

İnsandır enstrümanı koro şefinin... Müziği yaratmadaki ustalığını davranışlarıyla, devinimleriyle, duruşuyla ortaya koyar. Müzik başladığında yalnızca zihnindeki bellek değil bedenindeki bellek de harekete geçer. Bedeni ve zihni artık bir bütündür. Zihnindeki bellek bedeninde de yaşam bulur. Notalar önündedir ama hiç bakma gereği duymaz. Müzik yanı başında oluşan bir başka varlıktır artık onun için. Bu yoğun duygular hem onu sarmalar hem de korosunu. Müziğini yaratırken ellerinden bir enerji akışı yayılır. Korosuna adeta görünmez bir enerji gönderir elleriyle. Doğaüstü bir gücü vardır sanki onun...

Şef deyince öncelikle yaşlı, beyaz saçlı bir erkek gelir akla; Herbert Von Karajan ise bu imajı neredeyse ikonlaştırmıştır. Şef, konser boyunca yüzünü dinleyiciye göstermez. Geleneksel mimariye sahip salonlarda onu hep arkasından izler dinleyici. Şef, siyah giysileri içinde bir silüete dönüşür dinleyiciler için. Onun yaptıklarını yalnızca el ve kol hareketlerinden anlamaya çalışır. Eğer bu tür müziğe yatkın değilseniz biraz da parodidir ortaya çıkan. Danny Kaye, ünlü Şef Zubin Mehta'nın yerine geçerek o ikonun göstergeleri üzerine unutulmaz gösterisini yaratmıştır

Osman Ürper bu geleneksel klişeyi bir yana bırakarak, “şef”e başka bir duyarlılıkla bakıyor. Onun “şef”i bu geleneksel ikona uymuyor: Kadın, genç ve çekici...

ÜRper, kendi “şef”ini arkadan ve yandan görüntülemenin yanında onu tam karşıdan bütün el, kol, baş ve yüz hareketlerini ortaya koyacak biçimde görüntülüyor. Bize şefin “arka yüzü”nü, gerçekte ise “ön yüzü”nü gösteriyor. Dinleyicinin şanssızlığı, konserde eserin yeniden yaratılış serüvenini şefin “arka yüz”ünden izleyememesidir. Osman Ürper, “arka yüz”ü göremeyen seyircinin tank olamadığı anları, Şefin duygularını, o anda yaşananları, Şef ile koronun ilişkisinin özel anlarını fotoğraf karelerine yansıtıyor.

Sahne sanatları, yoğun çalışmaların, büyük hazırlıkların sonucu genellikle kısa bir performansla sığmak zorunda kalır. Ankapella Çok Sesli Korosu ve Şef Ahter Destan için de bu böyledir. Koro, farklı kültürlerin şarkılarını seslendirirken, Şef büyük bir duygu yoğunluğu yaşar ve yaşatır. Onun için her konser belleğin zorlanması, sonsuz bir zihin ve kas gücünün harcamasını gerektirir.

Osman Ürper’de bu kısa yoğunluk içinde çalışmayı tercih etmiş. Sahnedeki zorlu performansı yakalamak için o da kısa zamana sığdırmış performansını. Şefin hareketlerinin uç noktalarını, zirveleri yakalamaya çalışmış. Ürper, Şefle bir duygudaşlık yaşayarak onun geçirdiği trans halini, ansızın patlayan esrimelerini tam zamanında görüntülemiş.

Bu fotoğraflar zihnimizdeki “şef” ikonunu yıkarken, belleğimize farklı bir “şef” imgesi katıyor. Fotoğraf, yaratıcılığın başka bir yönüne tanıklık ederken hayal gücümüzü ve belleğimizin sınırlarını biraz daha zenginleştiriyor.

MUZAFFER EVCI.